

har skrevet, at naar vi fik disse Menighedsraad, ville vi kunne komme ind i det, han kalder en hyggelig Kirke, thi det er jo dog ikke Hygge, men Alvor og Sandhed, det først og sidst kommer an paa i Kirken. Det er ganske sikkert, at den hele Sammenblanding, om man vil, i Grundloven af Trosfrihed og et privilegeret Trossamfund er noget, som *maaske* ikke kan klares paa anden Maade end ved at skille Stat og Kirke ad, naar man vil bevare et sandt og alvorligt Liv i vor evangelisk-lutherske Kirke. Imidlertid, vi have jo ønsket, at dette ikke skulde blive nødvendigt, og jeg deler dette Ønske. Men jeg kan ikke nægte, at naar jeg skal vise Vej til at faa Ønsket opfyldt, føler jeg i højeste Grad, at jeg trænger til Vejledning ude fra. Naar jeg ser ud over Folketinget, og jeg kunde godt tage Landstinget med, er jeg ikke i Tvivl om, at vi i højeste Grad ere i Stand til kyndigt at behandle Love om Husdyravl og meget andet af det, vi behandle; men naar vi skulle bestemme, hvordan vor Kirkeforfatning skal være, synes jeg, at vi ganske sikkert kunde trænge til Vejledning fra Folk, om hvem vi vide, at de leve i og med og for Kirken, og at dette er deres Livsopgave mere, end det har været vor. Deri er der jo aldeles intet nedsættende for Rigsdagen; det gaar jo ikke os der anderledes, end det gik den første grundlovgivende Rigsdag; der har givet os denne vanskelige Opgave, selv gik den af Vejen for den og ønskede en saadan Vejledning, uagtet der dog i hin Forsamling var kyndige Mænd paa dette Omraade, i Ministeriet Madvig og Clausen, og i Rigsdagen Mynster, Grundtvig og Monrad, foruden en hel Mængde andre betydende Mænd. Jeg kan altsaa ikke komme bort fra, at vi maa ønske en saadan Vejledning, og at vi ikke i de Menighedsraad, der her ere foreslaaede, ville have Grundlaget for at faa den. Hvis jeg virkelig havde Uret i de Betæneligheder, jeg har fremsat særlig over for de Krav, der ere stillede til Valgretten og Valgbarheden, hvis jeg var bleven oplyst om, at disse Betæneligheder ikke betød noget, saa kunde jeg maaske have faaet et andet Syn paa Sagen, men dette er ikke sket; den højtærede Minister var jo i det Hele meget lidt inde paa de Punkter, hvor jeg havde mine væsentligste Indvendinger, og der var dog blandt dem et Punkt, hvor han kunde have beroliget mig, det var Spørgsmaalet om, hvad han forstod ved Folkekirkens Forskrifter. Jeg havde just i Gaar tilladt mig at mene, at der var en 2—3 Medlem-

mer, der maaske vidste dette, og saa den ærede Minister. Men saa forklarede den ærede Minister det, han forstod derved, som noget, der ikke efter hans Mening behøvede at have nogen større Vægt for Menighedsraadens Arbejde. Dog føjede han saa et Øjeblik efter til, at han maatte være af den Mening, at den Mand, der er i vitterlig Modstrid med Kirkens Bkendelsesskrifter, vanskelig vilde kunne paa-tage sig den Stilling at være Medlem af Menighedsraad. Thi han vilde temmelig sikkert i sit Hjerte føle sig forulempet af at skulle rette sig efter Folkekirkens Forskrifter. Det er netop min store Betænelighed i denne Sag, at vil man tage Erklæringerne alvorligt, saa stilles der ved dem et meget stort og betydeligt Krav, og man gaar videre, end jeg mener, man bør gaa, men man kan ogsaa tage dem ganske let. Jeg kan derfor ikke føle mig betrygget med Hensyn til denne Sag, naar man ikke begrænser sig til noget saadant, at enhver ved, hvad han lover og erklærer, men saa ogsaa forlanger, at det saa vidt muligt bliver et alvorligt Løfte, som vedkommende ved betyder noget. Jeg ønsker saa endnu at bemærke, at den højtærede Minister havde fuldstændig Ret, naar han i Modsætning til det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds og i øvrigt ogsaa i Modsætning til den ærede Ordfører — sagde, at jeg dog ikke godt kunde regnes med til et Firkløver sammen med det tidligere omtalte Trekløver. Jeg maa være ham taknemmelig for denne Udtalelse; thi jeg betragter mig som i høj Grad staaende udenfor det, som i dette Øjeblik tilstræbes af de andre 3 Herrer. Jeg glædede mig yderligere over, at den ærede Minister i sine Udtalelser baade i Gaar og i Dag viste, at det, der var hans Ønske, var paa det foreliggende Grundlag *ved videre Forhandling* at naa til en Forstaaelse; og jeg vil derefter ligesom den ærede Minister anmode det ærede Medlem fra Ringkøbing Amts 4de Valgkreds (Svendsen) om at tage det Forslag tilbage, om hvilket han maa vide, at jeg helt ud samstemmer med ham, hvad dets Indhold angaar. Jeg har jo, som han ved, indenfor Udvalget stillet et ganske lignende Forslag, som jeg har omtalt i Gaar, men jeg vilde sætte megen Pris paa, om han ligesom jeg vilde tage sit Forslag tilbage. Til Tanken i dette Forslag, paa hvilket jeg lægger megen Vægt, er der saa megen Tilslutning her i Tinget, at det maaske senere kan gennemføres, naar man ikke lægger det nogen Hindring i Vejen, man maa derfor